

Йово Николов

Аз исторически ще се придържам към генезиса на ДАНС. Основното, което всъщност трябва да се каже, според мен, за ДАНС, за тази държавна агенция, създадена миналата година, е това, че нейната структура е създадена от основни звена на ДС и това контраразузнаване, Второ главно и Трето управление ВКР. Третата структура Финансовото разузнаване е в общи линии една ялова служба, която беше създадена по времето на Иван Костов и за десет години до сега не е родила абсолютно нито едно читаво разследване, от което да произлезе някаква присъда или някакво по-сериозно разследване за пране на пари. Погледнато исторически НСС е тази, която се явява гръбнак на тази структура. И тъй като НСС основно е имала информационни дейности и никога не се е занимавала с разследвания, от създаването на ДАНС произтичат основно някакви скандали, чиято цел е не да се стигне до предаване на материалите на прокуратурата, и оттам нататък до някакво досъдебно производство, а основно да се занимава с интриги вътре и извън ДАНС. Моите наблюдения върху НСС и сега, за съжаление, ги виждам експонирани в ДАНС, са, че службата НСС се забърква в скандали, основно свързани с икономиката. Това разбира се, е обусловено също и исторически. През 1996 г. се създава Четвърто самостоятелно управление, икономическо. Негова задача е да следи корупцията по стопанства и стопанските кадри. След като стана служба за защита на конституцията, а след това и НСС, една от основните задачи на тази структура не е свързана с нейните контраразузнавателни функции. Аз поне си спомням един единствен заловен от НСС шпионин, един археолог Бейли, д-р Бейли, заловен, защото е взимал проби от почвата край Хан Крум. Това беше доста комична история, защото той взимаше земни проби близо до един завод за военна техника „Хан Крум“. Та дейността на НСС не беше основно контраразузнавателна, а основно свързана с изследвания, които опират до икономиката на държавата. Логиката е, че НСС наблюдаваше някои ключови отрасли, като енергетика, комуникации и инфраструктура, защото те са от значение за националната сигурност. И по време на управлението на Жан Виденов, и по време на управлението на Иван Костов, и по време на управлението, отчасти, на НДСВ, всички скандали по медиите и разследванията бяха свързани именно с някакви далавери в тези области. След като стана Иван Чобанов директор на НСС, а той е един доста предпазлив човек, той, за да не си създава проблеми, просто закри тази дирекция „Икономика“ и затова по времето на Чобанов нямаше много скандали. Той имаше една много странна теория: че НСС има една задача, и тя е да запази целостта на държавата, а запази ли целостта на държавата значи НСС е най-успешната служба, в кръга на шегата. Оттук нататък НСС състави гръбнака на ДАНС. Според мен е грешка самото механично събиране на тези три служби, при запазване на тяхната относителна автономия, и при поставянето на ръководството на едно съвсем различно място. Всички проблеми, които са съществували в тези служби преди да бъдат събрани механично, се експонираха автоматично в агенцията. Натоваването на агенцията с много обществени очаквания, тази аморфност на задачите от контраразузнавателни функции до борба с корупцията и организираната престъпност беше просто една предпоставка за това, че тази агенция няма да даде съществени резултати в борбата с престъпността. По тази причина мисля, че вие предлагате едно решение на тази каша, създадена със закона за ДАНС, като предлагате изчистване на профила ДАНС до чисто разузнавателни функции и преминаването на борбата с организираната престъпност към правомощията на други органи и основно в Дирекция на полицията. Между другото, просто тъй като в България престъпленията в икономиката и политиката вървят ръка за ръка, точно затова се получават и тези непрекъснати скандали с политически лица, с подозрения за наблюдаване, за

подслушване на телефони, с подозрения за това, че се създава един вид нова политическа полиция... Подозренията идват не защото наистина съществува такава заплаха, а по-скоро проблемът е разминаването на границата на икономиката, политиката и организираната престъпност. Това е нещото, което всъщност предизвиква манипулациите за създаването на политическа полиция. Аз мисля, че ако съвсем скоро не се изчистят тези основни проблеми в ДАНС, тя наистина ще бъде това, което каза Момчил, и нищо чудно да загуби своята самостоятелност. Това е в общи линии.